

Raad van State begint met mediation

Bemiddeling tussen partijen moet echte oplossing voor geschillen bieden

VAN ONZE CORRESPONDENT

DEN HAAG — De Raad van State begint op 1 februari een project voor het oplossen van geschillen op milieugebied door middel van mediation. Dat heeft de voorzitter van de afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State, Ernst Hirsch Ballin, gisteren bekendgemaakt in Den Haag.

Bij mediation wordt een geschil niet voorgelegd aan de rechter, maar aan een onafhankelijke bemiddelaar die tracht de betrokken partijen tot elkaar te brengen.

Bij de 'gewone' rechterlijke macht wordt mediation al toegepast, vooral in zogenoemde civiele zaken tussen burgers onderling. De Raad van State fungeert als de hoogste bestuursrechter in Nederland en als rechter in eerste en enige aanleg op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu. Voor geschillen op dit gebied zijn geen lagere of hogere rechters voorhanden.

In de praktijk behandelt de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad vooral veel geschillen over vergunningen, bijvoorbeeld afgegeven op basis van de Wet geluidhinder. Daarbij maken alle betrokken staatsraden volgens Hirsch Ballin mee hoe simpel sommige kwesties zouden zijn op te lossen als partijen eerder met elkaar in gesprek zouden zijn gegaan, in plaats van naar de rechter te stappen.

'Het met een harde klap dichtslaan van een deur kan worden voorkomen met een eenvoudige deurdranger', aldus Hirsch Ballin. Zulke simpele oplossingen kunnen volgens hem echter uit beeld verdwijnen als een geschil eenmaal is voorgelegd.

'Bij ons wordt een geschil beoordeeld op zijn juridische merites', zegt voorzitter Thijs Drupsteen van de milieukamer van de Raad van State. 'Het juridische antwoord in een geschil kan zijn dat regels op een bepaalde manier gelezen moeten worden. Op zich belangrijk, maar het biedt niet altijd een oplossing voor het meningsverschil zelf.'

De meerwaarde van mediation is volgens Drupsteen dat een conflict echt kan worden opgelost. Een gerechtelijke procedure kan leiden tot vernietiging van een overheidsbesluit, bijvoorbeeld een vergunning, maar de ruzie hoeft daarmee nog niet uit de wereld te zijn.

De mediator, die speciaal is opgeleid voor zijn taak, gaat met alle partijen rond de tafel, niet alleen met de persoon die tegen een vergunning ageert en met de gemeente die deze heeft verleend, maar ook met de 'derde' die belang heeft bij de vergunning. Vooral het gesprek met de 'derde', bijvoorbeeld een buurtgenoot van de klager, is volgens Drupsteen waardevol. Vaak is dat in feite de persoon waarmee degene die een zaak aanspant ruzie

heeft. Met de gemeente of provincie die de vergunning heeft verleend, is dat niet steeds het geval.

De rol van gemeenten en provincies roept wel de vraag op of bestuursorganen zichzelf de ruimte zullen geven om deel te nemen aan een onderhandelingsproces. Volgens Drupsteen blijkt uit de ervaringen tot nu toe bij de rechterlijke macht dat bestuurders daar huiverig voor zijn. De staatsraad zegt dat ook wel te begrijpen. 'Zij hebben immers een besluit genomen, de regels goed toegepast.'

Drupsteen verwacht dat zaken waarin uitsluitend moet worden vastgesteld wat wettelijke voorschriften precies inhouden zich minder goed zullen lenen voor mediation. De Raad van State zal daarom zelf een selectie maken van milieuzaken die er wel voor in aanmerking komen. Deelname aan het project is vrijwillig. Wil een partij niet meedoen, dan wordt de gerechtelijke procedure bij de afdeling bestuursrechtspraak gewoon voortgezet.

Voor het uitvoeren van de proef met mediation heeft de Raad van State de stichting ABC Conflictmanagement voor het Bedrijfsleven in de arm genomen. Via deze stichting zijn twintig ervaren bemiddelaars beschikbaar. Mediation 'hoeft en moet' niet lang duren, meent Drupsteen. Na twee of drie bijeenkomsten zal duidelijk zijn of bemid-

deling zin heeft of dat alsnog een oordeel van de Raad van State moet worden gevraagd.

Gedurende de proefperiode vergoedt de Raad van State de gesprekken met de mediators tot een maximum van tien uur. Voor het project is €100.000 uitgetrokken. Na anderhalf jaar wordt afhankelijk van het succes besloten of de Raad ermee doorgaat.

MEDIATION IN MILIEUZAKEN

● De Raad van State behandelt jaarlijks 1200 milieuzaken

● Daarvan moeten er het komende jaar 60 tot 100 in aanmerking komen voor mediation

● De uitkomsten worden vergeleken met de uitspraken in soortgelijke zaken die door de Raad van State worden behandeld

● Op basis daarvan beslist de Raad of mediation definitief wordt ingevoerd

● Daarbij kijkt de Raad ook naar de ervaringen die de 'gewone' rechterlijke macht heeft opgedaan met mediation

● Die ervaringen leren dat ruim 60% van de zaken waarbij mediation wordt toegepast succesvol wordt afgerond

● Een succesvolle afronding houdt niet slechts in dat partijen het onderling eens worden, maar ook dat hun overeenkomst na een jaar nog standhoudt